

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU – 4100-01-02/2013

P/13/155

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/13/155 - Wykonanie planu finansowego w 2012 roku przez Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie

Kontrolerzy Katarzyna Durakiewicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83725 z dnia 3 stycznia 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka
kontrolowana Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie,
ul. Obywatelska 13, 20-092 Lublin

Kierownik jednostki
kontrolowanej Leszek Żelazny, Lubelski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska

(dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zakresie wykonania planu finansowego w 2012 r przez Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska (LWIOŚ).

Uzasadnienie
oceny ogólnej

W Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Lublinie (WIOŚ) rzetelnie zaplanowano oraz w sposób celowy i gospodarny zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 9.809,9 tys. zł. Ocena została sformułowana na podstawie wyników kontroli 14% zrealizowanych wydatków budżetowych.

Księgi rachunkowe prowadzone były prawidłowo, a sprawozdania zostały sporządzone zgodnie z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej i terminowo. Powyższą ocenę uzasadnia także skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości i mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych.

Stwierdzone nieprawidłowości nie miały zasadniczego znaczenia dla oceny wykonania planu finansowego przez Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska. Nieprawidłowości dotyczyły:

- sporządzenia sprawozdań budżetowych za styczeń, luty i grudzień 2012 r. na podstawie zapisów niespełniających wymogów określonych w art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²,
- wykazania w sprawozdaniu rocznym Rb-27 należności w wysokości 17,9 tys. zł niezgodnie z § 9 ust. 2 pkt 2 *Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa*³.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna

² Dz.U. z 2009 r. Nr 102, poz. 1223 ze zm.

³ stanowiącej załącznik Nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 20, poz. 103)

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja dochodów budżetowych

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania w 2012 r. budżetu państwa, kontrola dochodów budżetowych została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

Zrealizowane dochody ogółem wyniosły 434,4 tys. zł, tj. 81,3% kwoty planowanej w 2012 r. Były one o 18,5% niższe od dochodów uzyskanych w 2011 r.

W WIOŚ głównymi źródłami dochodów były: usługi wykonywane przez Laboratorium (407,5 tys. zł - rozdział 90093 *Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były finansowane z rachunku dochodów własnych*) oraz kary pieniężne (17,1 tys. zł - rozdział 90014 *Inspekcja Ochrony Środowiska*).

W 2012 r. nie zrealizowano planowanych dochodów przede wszystkim z tytułu pomiarów emisji zanieczyszczeń przez Laboratorium WIOŚ w wysokości 101,9 tys. zł – powodem była mniejsza od zakładanej liczba przeprowadzonych badań (przejęcie zleceń przez konkurencyjne laboratoria) oraz brak możliwości elastycznego kształtowania cen na poziomie zapewniającym konkurencyjność rynkową (system ustalania cennika oznaczeń był oparty na rozporządzeniu Ministra Środowiska z 10 kwietnia 2006 r. w sprawie warunków i sposobu ustalania kosztów kontroli⁴). Niższe od planowanych o 2,9 tys. zł uzyskano również dochody z tytułu kar administracyjnych nałożonych za nieprzestrzeganie wymogów ochrony środowiska w wysokości – powodem było korzystanie z instytucji odraczania i umarzania kar w przypadku realizowania przez zakłady inwestycji proekologicznych (Tytuł V Dział IV ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁵).

(dowód: akta kontroli str. 6-7, 26-27, 69-70)

Na koniec 2012 r. należności budżetowe do zapłaty ogółem (zaległości netto) wyniosły 25,4 tys. zł. W okresie objętym kontrolą w wyniku prowadzonych działań windykacyjnych uzyskano 10,5 tys. zł i w porównaniu do 2011 r. należności ogółem (zaległości netto) były niższe o ww. kwotę.

(dowód: akta kontroli str. 6-7, 28-30)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli, zgodnie z przyjętymi założeniami, nie dokonywała oceny prawidłowości planowania i realizacji dochodów budżetowych.

2. Planowanie i realizacja wydatków budżetowych

Opis stanu faktycznego

1. W ustawie budżetowej na rok 2012 r. wydatki WIOŚ (rozdział 90014 *Inspekcja Ochrony Środowiska*) zostały zaplanowane w wysokości 8.912 tys. zł. W trakcie roku plan został zwiększony o 949,9 tys. zł do kwoty 9.861,9 tys. zł. Plan wydatków na 2012 r. ustalono na poziomie 105% wydatków zrealizowanych w 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 8-14, 278-279)

⁴ Dz.U. Nr 71, poz. 495

⁵ Dz.U. z 2008 r., Nr 25, poz.150 ze zm.

Zmiany planowanej pierwotnie kwoty wydatków wynikały ze zwiększenia z rezerw celowych budżetu państwa (część 83, poz. 59, 73, 87) o kwotę 949,9 tys. zł, z przeznaczeniem na zadania wynikające z potrzeb jednostki. W wyniku badania wykorzystania przez WIOŚ środków otrzymanych z rezerw celowych w kwocie 918 tys. zł (tj. 97% ogólnej kwoty rezerw) ustalono, że środki zostały przeznaczone na realizację zadań statutowych, w tym na:

- zakup odczynników, wzorców, gazów, materiałów, rejestratorów, stacji meteorologicznej, naprawę i konserwację sprzętu laboratoryjnego, usługi wzorcowania mierników, transportu odczynników, przeprowadzenie oceny w procesie nadzoru Laboratorium WIOŚ (302 tys. zł) – zadania finansowane w 2010 r. ze środków gromadzonych na rachunku własnym WIOŚ,
- druk raportu „Raportu o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2011 r.” (22,5 tys. zł),
- zakup automatycznego analizatora BTX z detektorem FID (149,2 tys. zł) oraz pięciu niskoprzepływowych sekwencyjnych poborników pyłu zawieszonego PM10 (444,3 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 17-24)

Badanie zmian planu wydatków przeprowadzono z wykorzystaniem programu „Pomocnik kontrolera 5.3”. W trakcie roku LWIOŚ, na podstawie upoważnienia Wojewody Lubelskiego (WL) z dnia 8 lutego 2010 r., dokonał pięciu zmian planu finansowego wydatków budżetowych w rozdziale 90014. Pozostałe zmiany planu wynikały z decyzji WL i dotyczyły środków z rezerw celowych, wydatków majątkowych. Przeniesienia planu wydatków (zmniejszeń i zwiększeń) były celowe, wynikały z faktycznych potrzeb i zapewniały realizację zadań przez WIOŚ.

Analiza planu i zrealizowanych wydatków (program „Pomocnik kontrolera 5.3”) wykazała, że poniesione wydatki mieściły się w planie finansowym WIOŚ.

(dowód: akta kontroli str. 137-138, 276-277)

2. W 2012 r. wydatki WIOŚ wyniosły 9.809,9 tys. zł, co stanowiło 110,1% planu ujętego w ustawie budżetowej oraz 99,5% planu po zmianach. Wydatki w porównaniu do 2011 r. były wyższe o 467,9 tys. zł, tj. o 5%.

Zrealizowane w 2012 r. wydatki zostały przede wszystkim poniesione na: wynagrodzenia i pochodne (§ 4010 - § 4140) – 7.488,2 tys. zł (76%), zakupy inwestycyjne (§ 6060) - 614,8 tys. zł (6%), zakupy materiałów i wyposażenia (§ 4210) - 537,5 tys. zł (5%), zakupy pozostałych usług (§ 4300) – 405,3 tys. zł (4%), zakupy energii (§ 4260) – 306,8 tys. zł (3%), zakup usług remontowych (§ 4270) – 95,4 tys. zł (1%).

(dowód: akta kontroli str. 8-14, 278-279, 310-311)

Według informacji przekazanej przez LWIOŚ, w 2012 r. w celu racjonalizacji wydatków podejmowano działania o charakterze systemowym i doraźnym, w tym:

- zwiększono nadzór nad wydatkami bieżącymi poprzez wprowadzenie „karty zamówienia”, w której wnioskujący pracownik został zobowiązany do uzasadnienia merytorycznego planowanego wydatku i uzyskania akceptacji kierownika jednostki,
- prowadzono kontrole wewnętrzne z zastosowaniem elementów audytu finansowego,
- wprowadzono szczegółową ewidencję zużycia odczynników w Laboratorium WIOŚ,
- określono limity poszczególnych wydatków (np. zarządzenie w sprawie korzystania z telefonów stacjonarnych i komórkowych, określenia zasad zakupu obuwia i odzieży ochronnej).

LWIOŚ wskazał, że w jednostce na bieżąco prowadzono analizy ponoszonych wydatków poprzez wykorzystanie ustnych informacji kierowników komórek organizacyjnych, sporządzanych wydruków komputerowych, a także kwartalnie sporządzano informację o wykorzystaniu środków budżetowych (dokument przekazywano do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego).

Na etapie planowania wydatków na 2012 r. posiadano informacje o planowanej kwocie wydatków na „utrzymanie” jednostki. LWIOŚ wyjaśnił, że:

- etap przygotowania planu poprzedza szczegółowa analiza potrzeb (zgłaszanych przez kierowników delegatur oraz kierowników/koordynatorów jednostek organizacyjnych), które są poddawane weryfikacji pod kątem ich ważności w celu zabezpieczenia ciągłości wykonywania zadań,
- analizuje się potrzeby bieżące i inwestycyjne jednostki, ale ze względu na limit planu wydatków nie jest możliwe ich pełne ujęcie w projekcie,
- do planu wydatków na 2012 r. wprowadzono ograniczenia wydatków na remonty, szkolenia, paliwo, a także w zakresie współpracy międzynarodowej z Białorusią i Ukrainą.

(dowód: akta kontroli str. 33-35)

Analiza wydatków WIOŚ wykazała, że ogółem wydatki bieżące⁶ w 2012 r. (1.532,2 tys. zł) były wyższe od zrealizowanych w 2011 r. o 31,2 tys. zł (tj. o 2%). Wzrosły wydatki w § 4300 o 78,9 tys. zł (m.in. wpływ na to miało wzorcowanie sprzętu laboratoryjnego, wykonanie raportu o stanie środowiska) oraz w § 4270 o 18,2 tys. zł (m. in. przeprowadzono remont pomieszczeń WIOŚ w Lublinie i w Delegaturze w Chełmie).

W 2012 r. jednostka poniosła niższe wydatki na zakup energii (§ 4260) o 6,4 tys. zł, a także w wyniku oszczędności obniżono wydatki na: podróże służbowe (§ 4410) o 6 tys. zł, opłaty za telefony stacjonarne (§ 4370) o 5,3 tys. zł, szkolenia pracowników (§ 4550) o 10,6 tys. zł, opłaty za najem (§ 4400) o 3,2 tys. zł oraz na zakup materiałów i wyposażenia (§ 4210) o 43,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 280-281)

Według informacji LWIOŚ, w jednostce podejmowano działania mające na celu zmniejszenie kosztów bez zmniejszania zakresu działań statutowych (kontrolnych, monitoringu środowiska), w tym między innymi:

- zmieniono strukturę delegatur WIOŚ poprzez likwidację stanowisk kierowników działów monitoringu środowiska, samodzielnych stanowisk pracy ds. administracyjno – technicznych, bhp, laboratoriów i przypisanie ich zadań WIOŚ w Lublinie,
- połączono stanowiska pracy dotyczące obsługi jednostki, zrezygnowano z zatrudnienia dodatkowych pracowników (braki kadrowe uzupełniane były przez stażystów), usunięto ze struktury komórkę „kancelaria tajna”, obniżono wymiar etatu pracownika zatrudnionego na stanowisku ds. kontroli wewnętrznej,
- zmieniono strukturę Laboratorium (zmniejszono liczbę pracowni) – oszczędności wynikające z zakupu usług akredytacji,
- łączono wyjazdy pracowników na kontrole w teren, ograniczono odpłatne szkolenia zewnętrzne,
- zmniejszono liczbę punktów pomiarowo – kontrolnych i wykonywanych analiz w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska,

⁶ wydatki bieżące z wyłączeniem wynagrodzeń i pochodnych (§ 4010 - § 4140), odpisu na ZFŚŚ (§ 4440), wydatków osobowych (§ 3020)

- zrezygnowano z najmu pomieszczeń na potrzeby Delegatury w Chełmie – pracowników przeniesiono do budynku laboratoryjnego.

(dowód: akta kontroli str. 35-37)

Badaniem objęto wydatki w wysokości 1.365 tys. zł, tj. 63% wydatków jednostki bez wynagrodzeń i pochodnych, odpisu na ZFSS (2.169,7 tys. zł) oraz 14% wydatków ogółem (9.809,9 tys. zł).

Środki publiczne zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem na bieżącą działalność jednostki, tj. między innymi na:

- zakup materiałów biurowych, paliwa, tonerów, wyposażenia, komputerów, kserokopiarki, odczynników chemicznych, oprogramowania komputerowego, materiałów do przeprowadzonych remontów (§ 4210 – 330,9 tys. zł),
- zakup energii elektrycznej, gazu (§ 4260 – 119,4 tys. zł),
- remonty urządzeń laboratoryjnych, pomieszczeń biurowych (§ 4270 – 52,9 tys. zł),
- zakup usług pocztowych, sprzątnięcia, akredytacji Laboratorium, wzorcowania urzędów, drukarskich (wydanie raportu o stanie środowiska), przeglądy obiektów budowlanych (§ 4300 – 191,5 tys. zł),
- usługi telefoniczne i internetu (§§ 4350, 4360, 4370 - 7,3 tys. zł),
- ubezpieczenie majątku (§ 4430 – 32,6 tys. zł).

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, LWIOŚ dokonywał ww. wydatków zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz ustalonymi procedurami wewnętrznymi⁷, oszczędnie gospodarując przyznanymi kwotami. Badanie próby wykazało, że wydatki publiczne były realizowane zgodnie z zasadami określonymi w art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸, tj.:

- wydatki były celowe, zostały rzetelnie skalkulowane, związane z realizacją zadań statutowych wykonywanych przez WIOŚ,
- przed dokonaniem wydatku analizowano faktyczne potrzeby (dokumentowano je we wnioskach o dokonanie zamówienia o wartości do 14.000 euro), uzyskano planowane efekty,
- wydatki zrealizowane w grudniu 2012 r. były wcześniej zaplanowane (np. zakup komputerów, licencji do oprogramowania, odczynników chemicznych, mieszanek gazów wzorcowych, materiałów chromatograficznych, dostępu do systemu INFORLEX, wymiana okien w Delegaturze w Chełmie, przegląd i konserwacja mikroskopu),
- nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności, w tym skutkujących zaplaceniem odsetek.

(dowód: akta kontroli str. 296-303)

W WIOŚ zrealizowano wydatki na zakupy inwestycyjne w wysokości 614,8 tys. zł, w tym:

- 1) W sierpniu 2012 r. zakupiono ze środków z rezerwy celowej automatyczny analizator BTX z detektorem FID (149,2 tys. zł) oraz pięć niskoprzepływowych sekwencyjnych poborników pyłu zawieszonego PM10 (444,3 tys. zł) jako uzupełnienie posiadanej aparatury Laboratorium. Ww. wydatki były związane z wypełnieniem zadań wynikających z art. 2 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska⁹. Zakupiona przez jednostkę aparatura

⁷ zarządzenie Nr 30 LWIOŚ z dnia 27 stycznia 2012 r. w sprawie określenia regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej od 3.500 zł do 14.000 euro

⁸ Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

⁹ Dz.U. z 2007 r., Nr 44, poz. 287 ze zm.

umożliwia uzyskanie efektu ekologicznego poprzez: realizację zadań państwowego monitoringu środowiska, dostarczenie informacji dotyczącej stężeń zanieczyszczeń w środowisku. Dokumenty zakupu zostały poddane kontroli merytorycznej. Analizator został zainstalowany w dniu 10 sierpnia 2012 r. w kontenerze zlokalizowanym na terenie WIOŚ w Lublinie. Poborniki pyłu, po przeprowadzonych próbach w Laboratorium, zostały umieszczone w stacjach monitoringu (Kraśnik, Puławy, Biała Podlaska, Chełm, Zamość). Środki trwałe zostały prawidłowo ujęte w ewidencji i poprawnie sklasyfikowane zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych¹⁰ (grupa 8, rodzaj 801 wyposażenie, aparaty i sprzęt laboratoryjny).

- 2) W dniu 14 grudnia 2012 r. zakupiono licencję roczną na korzystanie z systemu finansowo – księgowego Fundusz PRO (21,4 tys. zł). Wojewoda Lubelski decyzją budżetową Nr 123 z 11 grudnia 2012 r. przyznał WIOŚ dodatkowe środki w § 6060 na uaktualnienie oprogramowania. System Fundusz PRO jest wykorzystywany do potrzeb ewidencji i redystrybucji administracyjnych kar pieniężnych.

Badanie 100% wydatków majątkowych jednostki wykazało, że były one dokonane zgodnie z prawem, w sposób celowy i gospodarny.

(dowód: akta kontroli str. 172-192, 276-277)

W WIOŚ opracowano procedury dokonywania zakupów (w tym inwestycyjnych). W okresie objętym kontrolą obowiązywało zarządzenie LWIOŚ Nr 30 z dnia 27 stycznia 2012 r. określające *Regulamin udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej od 3.500 zł do 14.000 euro*. Ww. zarządzenie zobowiązywało pracowników do zachowania określonych zasad przed dokonaniem zakupów, w tym do sporządzenia karty zamówienia (wniosku o wszczęcie postępowania) zatwierdzanej przez kierownika jednostki (opisywano przedmiot zamówienia, szacowano jego wartość, wskazywano źródło finansowania, zamieszczano opinię pracownika ds. zamówień publicznych), a także do przeprowadzenia sondażu rynku i wybrania najkorzystniejszej oferty.

LWIOŚ uregulował także mechanizmy systemu kontroli operacji finansowych i gospodarczych (zarządzenie Nr 27 z dnia 27 stycznia 2012 r. w sprawie zasad prowadzenia i procedur kontroli zarządczej).

W WIOŚ prowadzono systematyczną ocenę realizacji zamówień poprzez sprawowanie bieżącej kontroli merytorycznej dokonywanej przez upoważnionych pracowników (opis na fakturze). W WIOŚ rejestrowano zużycie odczynników chemicznych oraz prowadzono rozliczenie zużycia paliwa przez samochody służbowe.

W trakcie kontroli próby wydatków stwierdzono:

- brak przypadków dowolności w podejmowaniu decyzji dotyczącym zakupów towarów i usług,
- kompetencje były rozdzielone pomiędzy pracowników WIOŚ,
- kontrola wewnętrzna funkcjonowała na każdym etapie realizacji zakupów,
- dokumentowano w odpowiedni sposób wydatki jednostki,
- zobowiązania oraz wydatki wykazywano w sprawozdaniu budżetowym Rb-28,
- pracownikom przypisano odpowiedzialność za podejmowane działania.

(dowód: akta kontroli str. 73-87, 296-297)

¹⁰ Dz.U. Nr 242, poz.1622

3. W jednostce utworzono stanowisko ds. zamówień publicznych, do którego zadań należało przygotowanie i przeprowadzenie procedur zamówień publicznych oraz nadzorowanie zaopatrzenia materiałowo – technicznego pod kątem zasad i trybów postępowania przy udzielaniu zamówień publicznych. Pracownikom Wydziału Administracyjno – Technicznego powierzono zadania w zakresie tworzenia warunków materialno – technicznych oraz obsługi administracyjno – gospodarczej.

W Wydziale Administracyjno – Technicznym opracowano plan rzeczowo – finansowy z podziałem na 40 grup (rodzajów) wydatków bieżących jednostki, przygotowano zestawienia obowiązujących umów oraz przeprowadzono szacowanie wartości planowanych wydatków. W WIOŚ sporządzono plan zamówień publicznych, który był wynikiem przeprowadzonych analiz i potrzeb jednostki (dostawa analizatorów, odczynników chemicznych, paliwa do samochodów służbowych, usługi sprzątnia).

Zamawiający terminowo sporządził roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach w 2012 r., według którego w trybie przetargu nieograniczonego udzielono czterech zamówień o wartości 710,9 tys. zł (bez VAT), w tym na dostawę sprzętu laboratoryjnego, odczynników, paliwa i usługi sprzątnia.

W WIOŚ komisje przetargowe powoływano do przygotowania i przeprowadzenia określonych postępowań. LWIOŚ zarządzeniami wyznaczał skład komisji do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia oraz ustanawiał *Regulamin pracy komisji przetargowej*.

(dowód: akta kontroli str. 193-211, 264-269)

Kontrolą objęto trzy postępowania o zamówienie publiczne w trybie przetargu nieograniczonego na kwotę 747,5 tys. zł. Na realizację tych umów wydatkowano ogółem 721,6 tys. zł, w tym:

- 1) 593,4 tys. zł na dostawę automatycznego analizatora BTX z detektorem FID (pakiet I) oraz dostawę pięciu niskoprzepływowych sekwencyjnych poborników pyłu zawieszonego PM10 (pakiet II),
- 2) 50,8 tys. zł na dostawę odczynników chemicznych dla Laboratorium WIOŚ,
- 3) 77,4 tys. zł na usługi sprzątnia i utrzymania czystości budynków w Lublinie i delegaturach (postępowanie przeprowadzone w 2011 r.).

W wyniku analizy dokumentacji dotyczącej ww. zamówień publicznych stwierdzono, że zostały one przeprowadzone zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹¹ (Pzp), tj.:

- przedmiot zamówień został opisany w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, a wartość przedmiotu zamówień została rzetelnie oszacowana,
- ogłoszenia o zamówieniu spełniały określone wymogi, specyfikacje istotnych warunków zamówienia (siwz) zawierały elementy określone w art. 36 Pzp i były udostępnione na stronie internetowej,
- osoby wykonujące czynności w postępowaniach o udzielenie zamówienia składały pisemne oświadczenie o braku lub istnieniu okoliczności, o których mowa w art. 17 ust. 1 Pzp,
- złożone przez wykonawców oferty spełniały wymogi określone w siwz, nie było przypadków wykluczenia wykonawców oraz odrzucenia ofert,
- zamawiający dokonywał wyboru najkorzystniejszych ofert na podstawie kryteriów oceny ofert wskazanych w postanowieniach siwz,
- wykonawcy zostali poinformowani o wyborze najkorzystniejszej oferty, a informacje o jej wyborze zamieszczono na stronie internetowej,

¹¹ Dz. U z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

- wykonawcy nie korzystali ze środków ochrony prawnej przewidzianej w Pzp,
- zamawiający zawarł umowy w sprawie zamówienia w terminie wskazanym w art. 94 ust. 1 Pzp,
- treść umów zawartych z wybranymi wykonawcami była zgodna ze złożonymi przez nich ofertami, a wartość zamówień ustalonych w umowach odpowiadała wartościom określonym w ofertach,
- zamieszczano ogłoszenia o przetargu oraz o udzieleniu zamówienia,
- rzetelnie prowadzono dokumentację postępowań.

(dowód: akta kontroli str. 212-263)

4. Jednostka nie prowadziła rachunków pomocniczych w rozumieniu § 3 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie rodzajów i trybów dokonywania operacji na rachunkach bankowych prowadzonych dla obsługi budżetu państwa w zakresie krajowych środków finansowych oraz zakresu i terminów udostępniania informacji o stanach środków na tych rachunkach¹².

(dowód: akta kontroli str. 310)

5. W 2012 r. wydatki na wynagrodzenia zrealizowano w wysokości 6.308,3 tys. zł, co stanowiło 99,8% wydatków poprzedniego roku. W jednostce nie zostały przekroczone planowane wydatki na wynagrodzenia.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2012 r. wyniosło 3.983 zł i było o 167 zł (o 4,4%) wyższe od przeciętnego wynagrodzenia w 2011 r. (3.816 zł). LWIOŚ wyjaśnił, że w 2012 r. nie wzrosła kwota bazowa dla członków korpusu służby cywilnej, nie regulowano powszechnie wynagrodzeń (skorygowano wynagrodzenia jedynie w związku z istotną zmianą zakresów obowiązków), a wzrost przeciętnego wynagrodzenia był spowodowany zmniejszeniem stanu zatrudnienia o sześć etatów.

Według kwartalnego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, przeciętne zatrudnienie w 2012 r. wyniosło 132 osoby i było niższe o sześć etatów w stosunku do 2011 r. Według stanu na koniec 2012 roku w WIOŚ zatrudniono pracowników na 127 etatach, a w porównaniu do poprzedniego roku zatrudnienie zmniejszyło się o siedem etatów. LWIOŚ wyjaśnił, że dane te wynikają z metodyki sporządzania sprawozdania (absencje chorobowe, urlopy macierzyńskie), w trakcie roku odeszło 12 pracowników, a przyjęto 10 osób.

(dowód: akta kontroli str. 4-5, 37-38)

W 2012 r. wydatkowano 1 tys. zł (§ 4170) na sfinansowanie wypłat wynikających z zawartej jednej umowy zlecenia. Umowę zawarto z osobą nie będącą pracownikiem jednostki, a przedmiotem zlecenia było czyszczenie szkła laboratoryjnego przez okres dwóch miesięcy. Kierownik Laboratorium uzasadnił zasadność umowy „niepełną obsadą kadrową, licznymi interwencjami związanymi z zanieczyszczeniami wód i zwiększonym napływem zleceń”. W wyniku kontroli stwierdzono, że zleczone prace zostały wykonane, a wydatków dokonano w ramach limitu określonego w planie finansowym.

(dowód: akta kontroli str. 285-290)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹² Dz.U. Nr 249, poz. 1667 ze zm.

Uwagi dotyczące badanej działalności

W WIOŚ wystąpiły przypadki dokonywania wydatków budżetowych przed obligatoryjnym terminem płatności. Dotyczyło to między innymi:

- wydatku (zakup poborników pyłu) w wysokości 444,3 tys. zł dokonanego z wyprzedzeniem 26 dni przed upływem wyznaczonego terminu,
- 10 wydatków na zakup materiałów i usług na potrzeby Laboratorium oraz paliwa do samochodów służbowych o łącznej wartości 26,7 tys. zł dokonanych z wyprzedzeniem od 21 do 30 dni przed upływem płatności.

Przedterminowe dokonywanie ww. wydatków nie miało wpływu na terminową realizację innych płatności i nie spowodowało konieczności zapłaty odsetek.

LWIOŚ wyjaśnił, że zapotrzebowanie na środki finansowe na dany dzień składane są w systemie TREZOR z miesięcznym wyprzedzeniem, w tym sześć płatności (m.in. zakup poborników pyłu z opóźnioną realizacją dostawy) było finansowane z rezerwy celowych i zapotrzebowania zostały złożone na konkretny dzień, a pozostałe płatności nastąpiły z wolnych środków będących w dyspozycji WIOŚ.

(dowód: akta kontroli str. 291, 310-311)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wydatkowanie środków budżetowych.

3. Wykonanie wydatków budżetu środków europejskich

W WIOŚ nie realizowano wydatków budżetu środków europejskich.

4. Rzetelność ksiąg rachunkowych

Opis stanu faktycznego

1. Przyjęta w jednostce dokumentacja opisująca zasady rachunkowości (wprowadzona zarządzeniem LWIOŚ Nr 39/2011 z dnia 5 września 2011 r.) spełniała warunki określone w art.10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹³ (uor) w zakresie: określenia roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych, metod wyceny aktywów, sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych dotyczących ustalenia zakładowego planu kont, wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych, opisu systemu informatycznego zawierającego wykaz programów, funkcji, opisu systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów¹⁴, określenia wersji oprogramowania.

Zakładowy Plan Kont (załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 39/2011) przewidywał, że ewidencja na kontach 130 *Rachunek bieżący*, 221 *Należności z tytułu dochodów budżetowych* i 998 *Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego* prowadzona jest ze szczegółowością klasyfikacji budżetowej (rozdział, paragraf). Uwzględniono zmiany wprowadzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont¹⁵, między innymi w zakresie: określenia zasad ewidencji operacji dotyczących

¹³ Dz.U. z 2009 Nr 102, poz.1223 ze zm.

¹⁴ dodatkowe regulacje wprowadzono do załącznika Nr 1 do zarządzenia 44/2012 z 29 marca 2012 r. „Polityka bezpieczeństwa WIOŚ w Lublinie”

¹⁵ rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr z 2013, poz. 289)

wykonania budżetu w układzie zadaniowym (konta pozabilansowe), wprowadzenia zmian do zasad funkcjonowania konta 720 *Przychody z tytułu dochodów budżetowych* i konta 750 *Przychody finansowe*, wprowadzenia do planu konta 992 *Zapewnienie finansowania lub dofinansowania z budżetu państwa*.

W *Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów księgowych* (załącznik Nr 5 do zarządzenia Nr 39/2011) ustalono zasady obiegu i zatwierdzania dokumentów księgowych, w tym określono osoby (stanowiska) uprawnione do przeprowadzenia kontroli merytorycznej, formalno – rachunkowej, ustalono katalog dokumentów stanowiących podstawę dokonywania zapisów w księgach rachunkowych.

W ww. załączniku (pkt X ust. 1 pkt 7) określono terminowość przekazywania dokumentów księgowych pomiędzy komórkami organizacyjnymi, tj. wskazano termin („następny dzień, najpóźniej 2 dni od daty otrzymania”) przekazania dowodu (po przeprowadzonej kontroli merytorycznej) do Wydziału Budżetu, Finansów i Egzekucji.

(dowód: akta kontroli str. 39-67)

W ramach systemu kontroli w WIOŚ ustanowione zostały skuteczne mechanizmy kontrolne do zapobiegania lub wykrywania błędów operacyjnych poprzez prowadzenie instytucjonalnej kontroli wewnętrznej (pracownik Wydziału Prawnego) oraz wprowadzenie wewnętrznych procedur w ramach kontroli zarządczej, tj.:

- zarządzenia Nr 27 z 27 stycznia 2012 r. w sprawie zasad prowadzenia i procedur kontroli zarządczej, w którym ustalono zasady kontroli zaciągania zobowiązań finansowych i wprowadzono „kartę zamówienia”,
- zarządzenia Nr 30 z 27 stycznia 2012 r. w sprawie określenia regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej od 3.500 zł do 14.000 euro.

(dowód: akta kontroli, str. 73-82, 267)

2. W WIOŚ od 1999 r. funkcjonował, zatwierdzony do stosowania przez LWIOŚ, system księgowości komputerowej „Quorum” (aktualna wersja 4.0. zainstalowana w 2008 r.). Zasady ochrony danych, w tym metody zabezpieczenia dostępu do danych oraz systemu ich przetwarzania określone zostały w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości. System księgowości komputerowej spełniał wymagania określone w ustawie o rachunkowości, tj. zapewniał:

- ciągłość numeracji zapisów w dzienniku oraz ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu (art. 14 ust. 4 uor),
- kontrolę kompletności i poprawności zapisów, w tym poprawności sekwencji dat: operacji gospodarczej, dowodu i zapisu księgowego (art. 23 ust. 3 i 4 pkt 3 uor),
- trwałość zapisów i brak możliwości ich modyfikacji (art. 23 ust. 1 uor).

Numer zapisu w dzienniku nadawany był w trakcie wprowadzania zapisu, a data księgowania/zatwierdzania zapisów nadawana była automatycznie bez możliwości modyfikacji. System F-K nie posiadał funkcji zamykania okresów sprawozdawczych.

System nie wymagał zatwierdzenia zapisów przed wygenerowaniem sprawozdań budżetowych.

(dowód: akta kontroli, str. 101-103, 295)

3. Przeglądu analitycznego ksiąg (syntezy) dokonano na podstawie analizy zapisów księgowych bazy komputerowej zaewidencjonowanej w 2012 r. oraz w miesiącu styczniu 2013 r. w programie finansowo – księgowym „Quorum”. Badanie przeprowadzono przy wykorzystaniu programu komputerowego „Pomocnik kontrolera 5.3”.

W wyniku przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych prowadzonych w 2012 r. ustalono, że:

- dokumenty były zaliczane do właściwych okresów sprawozdawczych (decydowała data wpływu do WIOŚ),
- system ewidencjonował daty wymagane uor,
- daty były prawidłowo interpretowane,
- nie wystąpiły braki w ciągłości zapisów w dzienniku,
- operacje związane z zakupem zapisywano na kontach rozrachunkowych,
- terminowo ewidencjonowano dowody księgowe.

Analiza ksiąg rachunkowych (weryfikacja planu i wykonania wydatków, weryfikacja wykonania i zaangażowania wydatków) potwierdziła prawidłowość realizacji wydatków.

W wyniku przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych prowadzonych w 2013 r. ustalono, że nie księgowano dowodów z datą z poprzedniego okresu sprawozdawczego.

(dowód: akta kontroli, str. 110-124, 137-140, 306-307)

4. Badanie przeprowadzono w zakresie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych (testy kontroli) oraz wiarygodności zapisów księgowych pod kątem prawidłowości wartości transakcji (zgodność z fakturą oraz zgodność faktury z umową, zamówieniem), okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych (a w konsekwencji ujęcia w sprawozdaniach budżetowych). Próbe do badania wyznaczono ze zbioru dowodów księgowych będących fakturami (lub dokumentami równoważnymi fakturom) i stanowiących podstawę płatności w 2012 r. W celu wyznaczenia tego zbioru dokonano analizy, przedstawionych do kontroli w formie elektronicznej, wszystkich pozycji operacji księgowych wykazanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. (według daty księgowania) na koncie 130 *Rachunek bieżący jednostki* po stronie Ma.

Spośród ww. pozycji operacji wyeliminowano zapisy:

- dotyczące wynagrodzeń osobowych i ich pochodnych - ze względu na niskie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości,
- dotyczące transakcji o niewielkiej wartości (poniżej 50 zł).

Ryzyko statystyczne badania przyjęto na poziomie średnim 18 %. Próg istotności ogólnej ustalono jako odsetek wartości populacji podlegającej ocenie, który wynosi dla wartości nieprawidłowości:

- wpływających na sprawozdawczość bieżącą – 2,25 % populacji objętej oceną,
- wpływających na sprawozdania roczne - 1,50 % populacji objętej oceną.

Dobór losowy elementów do badania i badanie próby dowodów przeprowadzono z wykorzystaniem programu komputerowego „Pomocnik kontrolera 5.3”

Ze zbioru dokonano losowania próby dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych statystyczną metodą monetarną¹⁶. Z badania wyłączono jeden wylosowany zapis (ujemny) ze względu na brak powiązania z konkretnym dokumentem potwierdzającym wydatek. W trakcie analizy dokumentów dokonano edycji kwot w związku z objęciem badaniem całego dokumentu (w trakcie losowania wybrano część wydatku). Zbiór wydatków podzielono na dwie odrębne części: wydatki majątkowe i wydatki bieżące. Wylosowano dowody będące zapisami (pozycjami) na wyciągach bankowych. Numer i data dowodu odnosi się do wyciągu

¹⁶ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (MUS).

bankowego (daty zapłaty). Do zapisów dobrano dokumenty źródłowe ewidencjonowane na kontach rozrachunkowych.

Badaniem objęto próbę 105 zapisów (104 dokumentów) na kwotę 1.144,9 tys. zł, wybranych przez program:

- obligatoryjnie – 8 transakcji o wartości 773,8 tys. zł (zapisy o wartości wyższej niż interwał doboru próby – 14,4 tys. zł),
- losowo – 97 transakcji na kwotę 371,2 tys. zł.

Dodatkowo do badania ksiąg włączono 97 zapisów/faktur na kwotę 220,1 tys. zł dobranych celowo w badanych warstwach (rezerwy celowe) oraz ze zbioru dokumentów wybranych w badaniu analitycznym ksiąg.

Wydatki objęte badaniem (1.365 tys. zł) stanowiły 14% zrealizowanych wydatków WIOŚ.

(dowód: akta kontroli, str. 304-305)

W wyniku przeprowadzonego badania zgodności (poprawności formalnej dowodów oraz zapisów księgowych) stwierdzono, że:

- dowody (faktury, polecenia przelewu) były poprawne w zakresie określenia rodzaju dowodu i jego numeru identyfikacyjnego, w zakresie określenia stron i opisu operacji oraz jej wartości, daty sporządzenia dowodu,
- kontrola bieżąca była kompletna w zakresie akceptacji merytorycznej oraz formalno – rachunkowej, osoby biorące w niej udział posiadały odpowiednie upoważnienia,
- na dokumentach wskazywano miesiąc księgowania,
- dekretacje, dokonywane przez upoważnionych pracowników, były poprawne ze wskazaniem właściwych kont syntetycznych i analitycznych (sposób księgowania określano na dowodzie zbiorczym),
- dowody były zatwierdzane do ujęcia w księgach przez głównego księgowego,
- zapisy dowodów w księgach były poprawne w zakresie danych identyfikacyjnych dowodu, opisu operacji i daty jej dokonania (za wyjątkiem trzech dowodów o wartości 2,4 tys. zł¹⁷).

Badanie wiarygodności (poprawności zapisów mających wpływ na sprawozdawczość bieżącą i roczną jednostki) wykazało, że:

- zapisów księgowych dokonywano na podstawie informacji zawartych w dowodach księgowych,
- wartości zaksięgowane na poszczególnych stronach kont wynikały z dowodów księgowych,
- dokumenty ewidencjonowano zgodnie ze wskazaniem miesiąca, określonym na dowodach księgowych,
- prawidłowo wskazano wartość transakcji, okres księgowania,
- operacje ujęto na właściwych kontach syntetycznych i analitycznych.

(dowód: akta kontroli, str.304-305)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Sprawozdania budżetowe (Rb-27, Rb-28, Rb-23) za styczeń, luty¹⁸ i grudzień¹⁹ 2012 r. zostały sporządzone na podstawie zapisów niespełniających wymogów określonych w art. 23 ust.1 uor, dotyczących dokonywania zapisów w sposób trwały.

¹⁷ ww. trzy błędy ujęto w „uwagach dotyczących badanej działalności”

LWIOŚ wyjaśnił, że niezatwierdzenie dokumentów księgowych za styczeń i luty 2012 r. wynikało z przesłanek niezależnych od pracowników, ponieważ system F-K nie pozwala na zatwierdzenie dowodów księgowych późniejszych bez zatwierdzenia dowodów z wcześniejszych okresów (dotyczyło to bilansu otwarcia i kolejno miesiąca stycznia i lutego 2012 r.).

Kontrola NIK ustaliła, że system F-K pozwala na bieżące zatwierdzanie zapisów księgowych, na podstawie których sporządzono sprawozdania. Badanie analityczne ksiąg rachunkowych za 2013 r. wykazało, że zapisy księgowe zewidencjonowane w styczniu 2013 r. zostały zatwierdzone 8 lutego 2013 r.

Według LWIOŚ, przyczyną niezatwierdzenia dowodów księgowych za grudzień było „spiętrzenie” obowiązków związanych z zamknięciem roku 2012 przy jednoczesnym księgowaniu dowodów z 2013 r., opóźnienie w zatwierdzeniu nie miało wpływu na prawidłowość sporządzanych sprawozdań, sprawozdania roczne sporządzono na podstawie zatwierdzonych zapisów.

(dowód: akta kontroli str. 110-136, 147-148, 295, 307)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W przyjętej w WIOŚ polityce rachunkowości nie określono daty rozpoczęcia eksploatacji programu F-K, do czego zobowiązywał art.10 ust. 1 ust.1 pkt 3 lit. c uor. W trakcie kontroli NIK zarządzeniem Nr 5 LWIOŚ z dnia 5 marca 2013 r. wprowadzono datę rozpoczęcia eksploatacji programu „Ouorum” wersja 4.0.

(dowód: akta kontroli str. 39-67, 70, 316-319)

Badanie ksiąg rachunkowych wykazało, że w przypadku 12 dowodów²⁰ na kwotę 38,9 tys. zł pomyłkowo do ewidencji wprowadzono w postaci zapisu księgowego inne dane²¹ (datę dowodu lub datę operacji gospodarczej) niż wynikało to z dowodów źródłowych, co było niezgodne z art. 24 ust. 3 uor. Dowody te zostały zaliczone do prawidłowych okresów sprawozdawczych.

(dowód: akta kontroli str. 110-117, 147-148)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wiarygodność ksiąg rachunkowych w odniesieniu do rocznych sprawozdań budżetowych i kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych oraz ich zgodność z zasadami rachunkowości, a także skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości oraz mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych.

5. Rzetelność rocznych sprawozdań budżetowych

Opis stanu
faktycznego

Badaniem objęto prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych WIOŚ za rok 2012: z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27), z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28), o stanie środków

¹⁸ zapisy księgowe zatwierdzono 13.03.2012 r., sprawozdania za styczeń sporządzono: Rb-23 oraz Rb-27 sporządzono 8.02.2012 r., Rb-28 – 9.02.2012 r., sprawozdania za luty sporządzono: Rb-27 – 5.03.2012 r. (korekta 12.03.2012 r.), Rb-28 – 9.03.2012 r., Rb-23 – 6.03.2012 r.

¹⁹ zapisy zatwierdzono 18 i 21 stycznia 2013 r., sprawozdania sporządzono: Rb-23 oraz Rb-27 – 16.01.2013 r., Rb-28 – 17.01.2013 r.

²⁰ w tym: trzy dowody (faktury o wartości 2,4 tys. zł) z błędną datą operacji gospodarczej zostały ujęte w kwestionariuszu *Pomocnika kontrolera* 5.3, dziewięć dowodów (36,5 tys. zł) z błędną datą dowodu (faktury, wyciągi bankowe), datą operacji gospodarczej (wyciągi bankowe, rachunek)

²¹ do ewidencji wprowadzono rok „2011” zamiast roku „2012”

na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb - 23), a także sprawozdania finansowe za IV kwartał 2012 r. o stanie: należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N), zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia: 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej²² oraz 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych²³.

(dowód: akta kontroli str. 7-16, 31)

Sprawozdania budżetowe Rb-23 i Rb-28 zostały sporządzone rzetelnie oraz prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. W sprawozdaniu Rb-27 kwoty należności (477,7 tys. zł) wynikały z ewidencji księgowej i były zgodne z sumą zapisów konta 221 *Należności z tytułu dochodów budżetowych* z uwzględnieniem bilansu otwarcia, konta 240 *Pozostałe należności* oraz konta 720 *Przychody z tytułu dochodów budżetowych* (w przypadku kar administracyjnych ewidencjonowanych w programie Fundusz PRO).

Przedstawiona w rocznym sprawozdaniu Rb-27 kwota dochodów wykonanych była zgodna z ewidencją księgową, tj. z zapisami na koncie 130 *Rachunek bieżący jednostki* i wynosiła 434,4 tys. zł.

Kwota wydatków ogółem za 2012 r. wykazana w rocznym sprawozdaniu Rb-28 wyniosła 9.809,9 tys. zł i była zgodna z zapisami na koncie 130 po stronie Ma i kwotą środków otrzymanych w 2012 r.

Analityczna ewidencja zrealizowanych dochodów oraz wydatków budżetowych do konta 130 uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

Wykazane w sprawozdaniu rocznym Rb-23 dochody wykonane i przekazane na rachunek bieżący budżetu państwa wyniosły 434,4 tys. zł i były zgodne z kwotą wykazaną w sprawozdaniu Rb-27. Wydatki zostały wykazane w kwocie 9.809,9 tys. zł i były równe kwocie ujętej w sprawozdaniu Rb-28. Wykazany w sprawozdaniu Rb-23 zerowy stan środków na rachunku bieżącym został potwierdzony przez Oddział Okręgowy NBP w Lublinie w dniu 15 stycznia 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 7, 11-12, 31, 93-97)

Według sprawozdania rocznego Rb-28 zobowiązania niewymagalne WIOŚ na koniec 2012 r. wyniosły 551,9 tys. zł i były wyższe o 77,2 tys. zł (o 6%) niż kwota zobowiązań na koniec 2011 r. Główną pozycję (509,71 tys. zł) stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych od wynagrodzeń, które w porównaniu z rokiem 2011 wzrosły o 43,3 tys. zł (o 9%).

Pozostałe zobowiązania (42,2 tys. zł) wynikały z dokumentów, które wpłynęły do jednostki w styczniu 2013 r. Były to zobowiązania dotyczące kosztów 2012 r. i dotyczyły między innymi zakupu: energii (37 tys. zł), usług pozostałych (3,5 tys. zł), zakupu usług telefonii stacjonarnej, komórkowej, internetu (1,2 tys. zł).

Badanie 201 dokumentów źródłowych na kwotę 1.365 tys. zł wykazało, że w trakcie roku nie powstały zobowiązania wymagalne oraz nie zapłacono odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań.

(dowód: akta kontroli str. 8-12, 296-297)

²² Dz. U. Nr 20, poz. 103.

²³ Dz. U. Nr 43, poz. 247 ze zm.

Kwota należności ogółem wykazana w kwartalnym sprawozdaniu Rb-N wyniosła 3.925,3 tys. zł i wynikała z ewidencji na kontach analitycznych do kont 221 *Należności z tytułu dochodów budżetowych*, 234 *Pozostałe rozrachunki z pracownikami*, 240 *Pozostałe należności* oraz programu Fundusz PRO.

W WIOŚ nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz zobowiązania z tytułu papierów wartościowych, zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz przyjętych depozytów, podlegające wykazaniu w kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z.

(dowód: akta kontroli, str. 13-16, 93-94)

Do okresów sprawozdawczych roku 2012 miały zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym²⁴. Stwierdzono, że kwoty wydatków wykazane w rocznym sprawozdaniu z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb BZ1) były zgodne z zapisami po stronie Ma na kontach zespołu „9”. Sprawozdanie zostało sporządzone w terminie określonym w ww. rozporządzeniu.

(dowód: akta kontroli, str. 98)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości:

Sprawozdanie roczne Rb-27 zostało sporządzone niezgodnie z § 9 ust. 2 pkt 2 załącznika Nr 37 *Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa* do ww. rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, co skutkowało zawyżeniem o 17,9 tys. zł należności ogółem (o 4%) i należności pozostałych do zapłaty (o 70%). W sprawozdaniu Rb-27 wykazano należności, których termin płatności przypadał na następny rok budżetowy.

Według § 9 ust. 2 pkt 2 załącznika Nr 37 *Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa* do ww. rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w kolumnie "Należności" wykazuje się: salda początkowe (należności pozostałych do zapłaty zmniejszone o nadpłaty), powiększone o kwoty przypisów z tytułu dochodów budżetowych, których termin płatności przypada na dany rok budżetowy.

Z wyjaśnień LWIOŚ wynika, że sprawozdanie Rb-27 zostało sporządzone zgodnie z § 9 ust.4 (kwoty wykazane w sprawozdaniu bilansują się) oraz § 9 ust.2 pkt 5 ww. Instrukcji (w kolumnach salda końcowego wykazano należności z tytułu dochodów budżetowych oraz należności pozostałe do zapłaty).

W trakcie kontroli NIK w dniu 8 marca 2013 r. sporządzono korektę sprawozdania Rb-27, w którym wykazano należności (459,8 tys. zł) oraz należności pozostałe do zapłaty (25,4 tys. zł) z terminem płatności do 31 grudnia 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 7, 28-30, 312, 314-315, 320)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie roczne i kwartalne sprawozdania budżetowe.

²⁴ Dz. U. Nr 298, poz. 1766

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁵, wnosi o:

- 1) sporządzanie bieżących sprawozdań budżetowych na podstawie zatwierdzonych zapisów księgowych,
- 2) regulowanie zobowiązań bez nieuzasadnionego wyprzedzania terminów płatności.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia marca 2013 r.

Kontroler
Katarzyna Durakiewicz
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie

Dyrektor
Adam Pęziół

.....
Podpis

.....
podpis

²⁵ Dz.U. z 2012 r., poz.82